

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Védkeze postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
éves utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kérésre vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 104. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1915 május 8.

Tárgyalások az olasz nagykövettel.

Budapest, május 7. (Saját tud.) Rómából jelentik: **Tegnap Sonnino, Giers és Bülow között tanácskozások voltak. E tanácskozások után a kormány tagjai minisztertanácsra gyűltek össze.**

Az oroszok kárpáti hadserege el van vágva

Budapest, május 7. (Saját tudósítónktól.) Minden jel arra vall, hogy a gorlicei nagy áttöréssel az oroszok hasonló szándékának keresztülvitelét előztük meg, miután az orosz erők átesoportosítása már folyamatban is volt.

A konieca-nyeregen át és a zmygrod-i müuton csapataink gyorsan haladnak elő s **csak órák kérdése, hogy Boroevics és Mackensen vezérezredes csapatai egyesüljenek** s ez esetben a két sereg közé szorult **orosz beszkidi sereg visszavonulási útja el van vágva.** Boroevics csapatai áthaladtak a duklai szoroson s a zmygrod-lupkovi vonalon készül egyesülni a nyugatgalíciai főerőhöz, mely ezen az uton tör előre. Boroevics máris hátába került az orosz frontnak.

Tarnowban csapataink **rengeteg készleket ejtettek zsákmányul**, melyeket az oroszok nem voltak képesek idejekorán elszállítani. Az orosz hadvezetőség gépfegyver tüzével kergeti vissza a menekülő ezredeket. A hátráló oroszok megvárják csapatainkat, hogy megadják magukat. A Kárpátokban is rengeteg hadikészlet és sok ágyú maradt vissza, melyeket az oroszok nem tudtak elszállítani.

Csapataink **már elfoglalták Dukla déli kijáratát** s Jaszlóból eljutottak Kroszno közelébe.

Galíciai csapataink Duklában. Elkésztett visszavonuló oroszok.

Budapest, május 7. (Tud. cenz. táv.) Eperjesről jelentik: **Reggel csapataink megszállták Felsővízközt.** Gallotsik István főszolgabíró nyomban megkezdte hivataloskodását.

Beérkezett jelentések szerint **csapataink a Dukla-szorostól nyolc kilométerre levő Ladmer-mezőn vannak.** Tegnap délután hatodfél órakor már

korlátlan urai voltunk a duklai-szorosnak.

A hihetetlen gyorsasággal **visszavonult oroszok** — úgy látszik — **már elkéstek, mert galíciai csapataink elérték Duklát.**

A főparancsnokság az áttörés tervéről.

A Magyar Távirati Iroda jelenti a sajtóhadiszállásról: A cs. és kir. hadsereg-főparancsnokság illetékes helyéről a sajtóhadiszállás a következő tájékoztató közleményt kapta: **Míg a hadsereg vezetésében résztvevők között teljesen kizártnak látszik az, hogy egyesek érdemei, illetve egyesek nézetei különösen kiemelkedjenek, addig a publicisztikában bizonyos sikereket gyakran egyes személyek fűznek. Így történt ez meg a legutóbbi galíciai események alkalmával.** A háboruban a tervek és döntések kidolgozásában állandóan többen vesznek részt, de a hadsereg főparancsnoka a maga felelősségével fedezi ezeket. **Ami a mostani nyugatgalíciai hadműveletet illeti, úgy ezt ilyen módon rendelkezésre állítható erőkét készítették elő az előnyomulásra a mindig döntő jelentőségűnek tartott Gorlice irányába és Zmygród felé.** Ezek az erők azonban számbelileg gyöngének mutatkoztak arra, hogy a kezdetben elért sikerek ellenére is Senkowánál és Gorlicenél a makacsul védelmezett ellenséges frontot keresztül törjék. A Falkenheim tábornok által előterjesztett és a német legfelsőbb hadvezetőség által jóváhagyott ajánlat, hogy t. i. erős német haderőket vonjanak össze az előnyomuláshoz, teremtette meg ez előnyomulás sikerének alapját. A márciusi hadműveletekhez képest összehasonlíthatatlanul erősebb csapatok harcbevételével sikerült Mackensen, József Ferdinánd főherceg és Boroevics hadseregeinek a májusi első napok fényes sikerét kivívni.

A pápa békeközvetítése.

Rotterdam, május 7. A Tyd értesülése szerint a pápa megtett minden előkészületet, hogy a kellő pillanatban megkezdje a békeközvetítést. Néhány semleges állam hajlandónak nyilatkozott a békeközvetítésben való részvételre. A hollandi kormány is csatlakozott ehhez az akcióhoz. Egyelőre azon fáradoznak, hogy az összes hadviselő felekre kielégítő békefeltételeket találjanak. A pápa fenntartotta magának, hogy kellő pillanatban megpendíti egy általános európai békekongresszus eszméjét.

„TURUL”

cipőgyár részv.-társ.

Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára

Vezérszerepet töltenek be

A VILÁGHIRŰ

TURUL CIPŐK

130 saját fióktelep.
900 000 pár évi gyártás
1200 munkás és alkalmazott.

Flókraktár
Nagyvárad,
Kossuth-utca

1500 ágyu Gorlicénél az orosz ellen.

Budapest, május 7. (Tud. cenz. táv.) A bécsi „Presse“ jelenti, hogy Mackensennek a gorlicei áttörésnél ezeröttszáz ágyuja volt működésben.

A „Dayli News“ szerint Nyugat-Galiciában az oroszokra teljes bekerítés vár, ha sürgősen vissza nem vonulnak.

Elvan zárva az oroszok útja. 10-ik hadtestünk sikere.

Budapest, május 7. (Hivatalos.) A szövetséges osztrák-magyar és német haderők folytonos üldözési harcok között előcsapataikkal átlépték a Pilzno—Jaslo—Wisloka szakaszt.

Jaslótól délre a Dukla—Rymanow-i terepen erős csapataink zárják el a kárpáti utakat, amelyeken az oroszok rendetlen oszlopokban vonulnak vissza észak és északkelet felé. Ezeket az oszlopokat nyomon követi a Beszkideken át előnyomuló hadseregünk, amelynek kötelékében német erők is harcolnak.

A hadifoglyok száma és a hadizsákmányok mennyisége folyton emelkedőben van. Különösen a 10-ik hadtestünk tegnap egymaga 5 nehéz és 16 könnyű ágyut zsákmányolt.

A kárpáti arcvonal keleti szakaszán lévő csapataink eközben az oroszoknak kétségbeesett támadásait az ellenségnek legsúlyosabb veszteségei mellett visszaverik. Így tegnap az Ostry-magaslat elleni újabb előbbretörést a leghatásosabb tüzzel visszavertük, 1300 embert elfogtunk és több ellenséges osztagot oldaltüzzel megsemmisítettünk.

A délkeletgaliciai arcvonalon is meghiúsult az ellenség minden kísérlete, hogy egyes támaszpontokat elfoglaljon.

A déli határon nincsen esemény. Az ágyuharcban mozsaraink Belgrád mellett teli találatokkal a francia tengerészeti ágyukat megsemmisítették. Höfer. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az áttörés.

A sajtóhadiszállásról jelentik a „Reichspost“nak: A legteljesebb folyamatban lévő nagy vállalkozás előmunkálatai az összes fegyvernemek együttműködésének tökéletes megértését mutatják. Csak így vált lehetségessé annak az óriási problémának a megoldása, amilyen a keresztültörése egy hónapok óta, az összes modern erődítési eszközök igénybevételével megerősített és már a természetnél fogva is különösen kedvező hadállásnak. Nem elégedtek meg azzal, hogy elméletileg fontolják meg a dolgokat, hanem a Dunajecen való átkelés megkezdése előtt praktikus próbát is csináltak egy hasonló frontakadály átlépésének erőszakolásából. Ez a kicsinyben való kísérlet Dankl hadseregének keretében játszódtott le és az április 29-éről 30-ára virradó éjszakán történt meg. Május elsején az osztrák és magyar vezérkari jelentés a következő passzust tartalmazza:

„Orszlengyelországban élénk ágyuharc volt, amely helyenkint éjszaka is tartott. Az orosz biztosító csapatokat több állásból elűzték.“ Ehez a sajtóhadiszállásról meg a következő kiegészítést jelentették: „A Nida és Pilica-vonalon tegnap is élénk ágyutűz fejlődött ki, amelyhez nagyon heves gyalogsági harcok járultak. Gyalogságunknak sikerült egy előretolt orosz hadállást megostromolni.“

Tényleg akkor a Nida egyik szakaszát a helyszínén levő összes tüzérsgünk meglepetésszerűen a lehető leghevesebben lőtte. Olyan ágyuzás volt ez, aminőt hetek óta nem lehetett hallani. Az orosz tüzérsg, amely csaknem négy hét óta hallgatott, szintén megszólalt, de ezt figyelmen kívül hagyva, az éjszaka folyamán az egyik gyalogezredünk csónakokon és tutajokon átkelt a Nidán és anélkül, hogy említésreméltó ellenállásra talált volna, előnyomult a legelső orosz állásig és ott nagyszámu foglyot ejtett. A többiek megszöktek. Napkelte előtt az ezred, amely az ellenséges vonalakat és legénységüket kikémlélte, a foglyokkal együtt diadalmasan visszatért a folyón keresztül régi állásába. Ezzel megvolt a bizonyosság, hogy megfelelő előkészítés mellett még az ilyen nagyon nehéz viziakadálynak

a forszírozása is keresztülvihető. A szövetségesek előretörése a Dunajecnél ehhez hasonlóan folyt le ezután. Az orosz védelmi frontot tulnyomó nehéz tüzérsggel megtámadtuk és azután szakadatlanul a legerősebb tüzelés alatt tartottuk. Amikor az ellenség védekező művei már nagy károkat szenvedtek s az állásokat megszállva tartó legénység részben elpusztult, részben pedig morálisan le volt győzve, a műszaki csapatok magukkal a seregredekkel együtt megtették az intézkedéseket az első csapatok átkelésére. Közben az egész tüzérsg a legmagasabbra fokozott tűzhatással szakadatlanul dolgozott.

Dimiriew Ratko seregének üldözése.

Eperjes, május 7. A Jaslo és Dukla környékén át menekülésszerűen visszavonuló harmadik orosz sereg üldözése tovább folyik. A több napi erős menetelésben kifáradt csapatokat most felfrissítik, újból rendezik, gondoskodnak az utánpozlásról és kiegészítésről és a további előretörést megfelelő keret között irányítják.

Az orosz utóvédek ugyan mindenütt megkísérlik az ellenállást, igyekeznek a visszavonuló csapatok hátát fedezni, azonban már megállapítható, hogy a Beszkidekből kivezető utak legnagyobb része el van zárva és az oroszok menekülése vagy egyáltalán nem, vagy csak igen nehéz körülmények között fog megtörténni. A zsákmány és a foglyok száma még mindig óráról órára növekszik.

A német flotta Libau előtt.

Budapest, május 7. Orosz jelentések megerősítik, hogy Libaunál német cirkálók és torpedózuzók jelentek meg, ami arra enged következtetni, hogy a kikötőváros ostroma küszöbön áll.

Gróf Széchenyi Miklós püspök ezüstmiséje.

Örömnünnepe volt tegnap a nagyvárad i. szertartásu egyházmegyének. Főpásztora, gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök csendes elvonultságban, a távoli mária-zelli zárda ősi templomában mutatta be a Mindenhatónak ezüstmiséjét, áldozárrá szentelésének huszonöt éves évfordulója alkalmából.

Szent László-egyházmegyéjének papsága és hívei gondolatban a messzetávolban is felkeresték a kiváló egyházfejedelmet s buzgó imákban kérték Isten bőséges áldását drága életére.

A szép jubileum alkalmából igen sokan üdvözölték a főpásztort táviratban és levélben.

Az első között gróf Tisza István miniszterelnök üdvözölte megleghangu táviratban az egyházfejedelmet.

Boroisza Tibor szatmári püspök hosszabb táviratban kívánta Isten bőséges áldását az ezüstmisés főpapra.

Gróf Zichy János a saját és az Országos Katholikus Szövetség és a központi Katholikus Kör nevében küldött üdvözlő táviratot.

A nagyvárad i. sz. káptalan nevében Grócz Béla nagyprépost megleghangu üdvözlő táviratban fejezte ki a Káptalan tagjainak és az egyházmegye papságának hódoló tiszteletét és a fiu szeretetét a főpásztor iránt.

Hlatky Endre, Nagyvárad város főispánja szintén táviratban küldte üdvözlését és jókívánatait Mária-Zellbe az ezüstmisés egyházfejedelemnek.

Rimler Károly polgármester a saját és a város tanácsa nevében a következő üdvözlő táviratot intézte a megyéspüspökhöz:

Gróf Széchenyi Miklós
várad i. püspök ur Óméltóságának
Mária-Cell.

Mai szép ünnepe alkalmával fogadja Nagyméltóságod Nagyvárad város tanácsa nevében is őszinte tiszteletből eredő legmelegebb szerencse kívánataimat.

Rimler Károly,
polgármester.

Biharvármegye a következő táviratban üdvözölte a főpásztort:

Nagyméltóság

Gróf Széchenyi Miklós
ő Excellentiájának

Mariazell

Fogadja Excellentiád áldozásának 25 éves jubileuma alkalmával Biharmegye közönsége nevében kifejezett őszinte szerencse kívánatomat

alispán helyett
Keszthelyi
főjegyző.

Dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő szintén táviratban fejezte ki üdvözlését a püspöknek.

A Nagyvárad i. Takarékpénztár is melegen üdvözölte a püspököt; az üdvözlő táviratot az igazgatóság összes tagjai: Hlatky Endre, Frankó Endre, Huzella Gyula, Gellért László, Fényes Manó, dr. Hoványi Géza és dr. Hoványi Gyula aláírták.

Üdvözlő táviratokban fejezték ki hódó-

latukat a Katholikus Kör, az Urak Mária Kongregációja, a Katholikus Népszövetség, az uradalmi tisztikar, a Tiszántúl szerkesztősége, valamint Nagyvárad többi katolikus intézményei és a város előkelőségei közül igen számosan.

Az ország minden vidékéről is rendkívül sok üdvözlő távirat kereste fel máriazelligi magányában az ezüstmisés főpásztort.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 7.

(Saját tud.) A képviselőház ülésének napirendjén az indemnitás törvényjavaslatának harmadik olvasása volt s a tegnapi napirendről elmaradt kisebb tárgyak. Napirend előtt Beöthy Pál elnök bejelentette, hogy Szmrecsányi Györgynek megengedte, hogy a szerémségi, boszniai és délmagyarországi politikai viszonyokról sürgős interpellációt terjesszen elő.

Beöthy Pál háromnegyed 11 órakor nyitja meg az ülést.

Az indemnitási javaslatot harmadszori olvasásban elfogadják, ugyanígy a borvát-szlavon pénzügyi egyezmény meghosszabbítását. Következik a közadó-törvények megváltoztatásáról szóló javaslat.

A javaslatot Hegedüs Lóránt ajánlotta elfogadásra azzal, hogy az adókönyvitést jelent.

Elsőnek Polónyi Géza szólott a javaslatról és a törlesztéses kölcsönökről beszélt. Szerinte az nem adókönyvités ha a házi uron megveszik az adót még ha a házi ur elengedte is a házbért s az amortizációt is viselnie kell. Csak ott van kedvezmény, ahol a házbér egyáltalán nem hajtható be. Kifogásolja azt is, hogy a moratoriumi rendelet szerint a hadbavonult háztulajdonos háza adóban elárverezhető. Vázsonyi Vilmos Polónyival polemizálva a főváros adóügyeit fejtegette, védelmébe véve a főváros városházi politikáját.

A vita végén Teleszky János pénzügyminiszter tartott szakzerű beszédet, reflektált az elhangzott beszédekre és szakzerű felvilágosításokat adott, védve a javaslat kifogásolt intézkedéseit.

Teleszky miniszter beszéde után a közadókat megszavazták, s letárgyalták az állami számvitelről, számszékéről szóló javaslatot.

A képviselőház felfüggesztette Hencz Károly és Ivánka Imre mentelmi jogát.

Több kérvényt letárgyaltak. A Ház legközelebbi ülése hétfőn lesz. Az ülés háromnegyed háromkor ért véget.

A főrendiház üdvözlő távirata Frigyes főherceghez. A főrendiház a következő üdvözlő táviratot intézte Frigyes főherceghez, a hadsereg főparancsnokához a nyugat galíciai nagy győzelem alkalmából:

— Reméljük, hogy a Gondviselés támogató kegyelmével kíséri legnemesebb eszményekért folytatott küzdelmünket s a sok kiontott hősi vér nyomán szebb, boldogabb jövő áldásait fogja fakasztani az emberiség számára.

Kína—Japán háboru előtt.

Japán ultimátum Kinának.

Rotterdam, május 7. Tokióból táviratozzák: A mikadó jóváhagyta a Kinának szóló ultimátumot.

Kína elutasította a japán ultimátumot.

Budapest, május 7. (Saját tud.) A Novoje Vremjának jelentik Pekingből, hogy a kínai kormány átadta japán a követnek a hozzá intézett japán ultimátum elutasítását.

Japán elrendelte az általános mozgósítást.

Stockholm, május 7. (Saját tudósítónktól.) Az ottani japán konzulátus a japán állampolgároknak kiadta az általános mozgósítási parancsot

Hámory—Mladin-per ötödik napja.

— Saját tudósítónktól. —

A már két nap óta folyó tanukihallgatások kissé unalmas és fárasztó során a tegnapi tanuk kihallgatása nagyobb élénkséget, sőt derűtséget is hozott a tárgyalás menetébe.

A tegnapi tárgyalás megnyitása után Mladin Miklós szót kért az elnöktől. A Herczeg-féle választásoknál való szereplését igyekezett tisztázni.

Vallomása szerint az első választáson Hámory nem szerepelt. A másodikon pedig önszántából vett részt.

Mladin Miklós ezen kijelentése után folytatta az elnök Világ Mór kihallgatását.

A kertelő tanu.

— Mi okozta a Mladinék vagyoni romlását?

— A választások költségei is.

— Volt-e építkezés?

— Igen évenként többször.

— Tudja-e azt a tanu ur, hogy Mladinnak nővérével szemben volt egy örökösödésből kifolyólag tartozása, azonkívül 12 hitelezője volt, s más adósága is.

— Hallottam róla.

— Milyen asszony volt Mladinné

— Szeretett szerepelni. Többet költött, mint amennyire megbízást kapott.

— Kapott-e megbízást Mladin Hámorytól?

— Tudom, hogy három esetben kapott.

Sztachó Károly intézett kérdést ezután Világhoz. Előbb azonban a következőket mondotta:

Előre figyelmeztetem a tanu urat, hogy mondja meg azt, amit tud és ne habozzon. Mert, amint látszik, mindig csak kertel.

— Mondja, első helyen volt betáblázva Hámory követelése?

— A második helyen volt.

— Az iskolaszéki tagok választásánál volt-e itatás?

— Kürtösön mindig itatni kellett.

Majd Baróthy Pál kir. ügyész intézett kérdéseket a tanuhoz.

— Az első Herczeg választáson ott volt-e Hámory? Azért kérdem ezt, mert adataim vannak, hogy a képviselő ur, akkor Amerikában volt.

— De az elutazás előtt pár héttel beszélt velem erről.

— Hány Herczeg választáson vett részt Hámory?

— Három választáson.

— Tegnap még csak kettőt mondott. Mi az oka annak?

— Ma jobban emlékszem reá, mint tegnap.

Az ügyész kérésére az elnök a tanu ezen kifejezésének szó szerinti jegyzőkönyvbe való foglalását rendelte el.

Dr Medvigy Gábor a következő kérdéseket intézte a tanuhoz.

— Járt-e ön Mladinékhoz?

— Igen.

— Adott pénzt Hámory?

— Mladinné azt mondta nekem, hogy adott, de erről mindig váltót adtak.

— Hogyan éltek Mladinék?

— Eléggye egyszerűen az ismerettség előtt.

Dr Szunyogh Pál megkérdezte a tanutól, igaz-e az, hogy a választás rossz üzlet volt Mladinékra nézve.

— Igen.

— Akkor, hogy egyeztetni össze tanu ur ezt Mladinné kijelentésével. „Még egy választás kell és kint vagyunk a vízből?”

— Én erről a kijelentésről nem hallottam.

Az elnök a tárgyalást felfüggesztette öt percre.

Vita az elnök és az egyik tanu között.

A szünet után következett Vikorescu János román lelkész kihallgatása.

— Milyen viszonyban volt Mladinék-kal?

— Jó és rossz viszonyban.

— Milyen életmódot folytattak. Adtak-e nagy vendégségeket? Sok költségbe kerültek ezek?

— Igen.

— Mégis mennyibe?

— Nem tudom. Nem vagyok én se szakács, sem pedig pincér.

— Kártyázott-e Mladinné?

— Hallottam róla, hogy kártyázásokat folytak.

— A kürtösi hitelszövetkezet tagja volt-e?

— Igen. Az igazgatója voltam.
 — Tudott arról, hogy Mladin kölesönöket vett igénybe?
 — Igen.
 — Mit tud a bankra vonatkozólag?
 — A nagyságos ur azt mondta, hogy az ő pénze szerepel benne, tehát úgy kell mindennek menni, ahogy ő akarja.
 — Miért nem mondott le?
 — Mert engem a közgyűlés választott meg és annak skartam lemondani. Közgyűlés pedig 2 év óta nem volt.
 Ezen akartam én a bank hiányos vezetését is szóvátenni. A károkat...
 — Ez nem tartozik ide.
 Erre a tanu hevesen közbevágott.
 — A bank ügyét kell kérem tisztázni.
 — Azt csak bizza reám — felelt az elnök. Nem a bank ügyét kell tisztázni, hanem a merénylet okát.
 Az én jogom, hogy kérdezzek, a tanu kötelessége pedig, hogy válaszoljon.
 Erre megint közbevágott a tanu:
 — Nekem is jogom van a véleményem nyilvánítani.

— A tanu ur joga, hogy feleljen a kérdésekre és ha befejezte szerepét, felvegye a napidíját. Kérem, hogy velem ne vitatkozzon.

Az elnök fellépésére lecsillapult a tanu vitatkozó kedve.

A kis vita után még több apróbb részletkérdést intézett a tanuhoz az elnök. A tárgyalás délután fél 2 órakor ért véget.

Győzelmi virágünnep

A résztvevő hölgyek névsora.

Már többször megemlékeztünk arról az igazán nagyszabásúnak és impozánsnak ígérkező győzelmi virágünnepéről, melyet a nagyváradi Vörös-Kereszt holnap, vasárnap rendez Nagyvárad jótékony és agilis tevékenységű hölgyeinek közreműködésével. Ismertettük az ünnepély esillogó programját is, s egy cseppet sem lehet esodálkozunk, hogy Nagyvárad közönsége oly kiváló érdeklődéssel tekint a vasárnapi virágünnep elé; s a legfokozottabb remény tölt el bennünket arra nézve, hogy a siker a lehető legkitünőbb lesz.

A virágünnep, nem is szólva arról, hogy folyamatban levő dicső győzelmeink fölötti lelkesedésünk fog benne megnyilatkozni s igazi nemzeti-ünnep is lesz, már külső megnyilvánulásban bájos virágpompás hangulattal is egyike lesz a háboru folyamán tartott jótékony-ünnepnapok és ünnepélyek leg-sikerültebbjeinek.

Az ünnepélyen részt vesznek az összes nagyváradi elemi népiskolák, polgári iskolák és tanítónőképzők növendékei. Tehát több ezer gyermek fog felvonulni a győzelmi ünnepélyre. Az iskolák növendékei délután négy órakor a Szent László téren gyülekeznek.

A virágünnep egyik szenzációs eseménye lesz a Royal-kávéház teraszán felállított hazafias szabad színpad, amelyen a nagyváradi kabarék művészei fognak fellépni. A kabarén, amelyet Székely János hírlapíró, a „Szabadság” munkatársa rendez, fellép Békeffy László az ismert kabaré-

író, aki a nagyváradi győzelmi ünnep alkalmából külön eredeti számot írt.

A hazafias szabad színpad műsora a következők:

1. Alkalmi prológus, írta és előadja Békeffy László.
2. Emőd Tamás verseit szavalja Heltay Nelly.
3. Tánccok, lejtí La Belle Tousy Morenó.
4. Dalol az ország, előadja Heves József.
5. Műdalok, éneklí Fehérvári Juliska.
6. A muzikikiáltó, elmondja Békeffy László.
7. A trén, szavalja Szücs Nelly.
8. Kuplék, éneklí Döryné Várady Adél.
9. Mókák, előadja Pásztor Zoltán.
10. Irodalmi nő, írta Békeffy László, előadják Fehérvári Juliska és Békeffy László.

Székely János az utolsó szám előtt konferanszot tart.

A zenés számokat Döry Erő a Lloyd-és Vécey Elemér a Bonbonier kabarék karmesterei kísérik.

A következő urhölgyek lettek felkérve a virágasztalok és virág kosarak mellé: Adorján Anna, Arlow ezredesné, Arlow Anna, Barta Anna, Barna Klára, Beleznay Antalné, Bige Berta, Biszterszky Elemérné, Biszterszky Böske, Balogh Barnáné és leánya, Buzásy Albertné, Baranyi Boriska, Berkovits Renéné, Butyka Lajosné, Boócz Gézáné, Bakó Ili, Böhm Döri, Böhm Micike, Balog Magda, Balázsházy Olga, Breider nővérek, Billitz Sándorné, Boek Erzsé, Balogh Leoné, Bleyer Rózsi, Böszörményi Gizella, Barna Miklósné, Balog Árpádné, Czeglédy Klára, Darvas Imréné, Darvas Rózsi, Ertler Anna, Eleméry Ferencné, Fekete Ilonka, Fehér Sándorné, Szeverényi Ilus, Feledyné urnő, Feledy Annuska, Fábri Albertné, Fabriczius Dezsőné, Fehér Dezsőné és leánya, Fráter Imréné, Fássy Márta, Fényes Lórádné, Frankó Józsefné, Gyémánt Piroska, Gerő Magda, Göndics Irén, Godánéurnő, Gerő Sándorné, Gedeonné urnő és leánya, Gyarmathy Judit, Gyémánt Mihályné, Gerő nővérek, Hoványi Gyuláné, Hoványi Erzsike, Hoványi Irén, Havas Mórné, Havas Rózsi, Halász Zsigmondné, Hofbauer Pálné és leányai, Halász Margit, Hlatky Duczi, Imeasu Illésné, Kollárszky Erzsike, Kazinezy Mariska, Kocsis Józsefné, Kövér Sándorné, Kövér Ili, Kelepecz Margit, Kelen Béláné, Krüger Aladárné, Korbély Józsefné, Krausz Samuné, Kenéz Sándorné, Kolossy Béláné, Kepes Nuszi, Kis Valici, Kolozsváry Margit, Königsberg Emilné, Krausz Juci, Kotzó Jenőné, Kocsán Jánosné, Konrad Béláné, Kőszeghy Józsefné, Kőszeghy Andi, Lichtmann Mórna, Laszky Arminné, Laszky Adica, Leipnik Böske, Schönfeld Paula, Lubinkovits Emilné, Miskolczy Lili, Mihelffy Lajosné, Mihelffy Pálné, Moskovits Gizella és huga, Lakatos Ilonka, Moskovits Miksáné, Marian Emilné, May Sándorné, Medvigy Gáborné, Mille nővérek, Mihelffy Magda, Mártonffy Marcellné, Mihelffy Pálné, Márkus Lászlóné és huga, Moskovits Erzsébet, Moskovits Böske, Moskovics Gizella, Wenbrunn Mariska, Osváth Lajosné, Popper Akosné, Popper Annuska, Perlesz Józsefné, br. Podmaniczky Károlyné, Polgár Juliska, Pelle Jánosné, Perezel Adolfné, Pap Corjoláné, Polgár Mariska, Perlesz Emma, Révész Magda, Rosenberg Magda, Reck Gézáné és leánya, Rejsmann Mórna, Rosenberg Izsóné, Szabó Akosné, Sarkadi Klári, Schvartz nővérek, Schvartz Illésné, Sebő Imréné, Székely Jenőné, Szilágyi Gézáné, Szunyogh Pálné, Szathmáry Lászlóné, Szöllösi Jolán, Schönfeld Lajosné, özv. Szabó Gézáné, Stern Odónné, Somogyi Gézáné, Sárfy Böske, Szandicz Gertrud, Szalai Magda, Székelyné Leipnik Rózsi, Siket Trajáné, Siket Ilus, Szmazsenka Edith, Ternyei Edit, Tatár Zoltáné, Thury Endréné, Tabéry Arminné, Török Károlyné és leányai,

Tóthné Pogány Janka, Varró Domokosné és leánya, Waldmann Erzsé, Wertheimstein Aranka, Wertheimstein Sarolta.

Földvári Mihály prem. főgimnáziumi tornatanár kettős kitüntetése.

A most dúló nagy világháboru sok békes foglalkozásu polgári egyént elszólított a csaták zajába; a kedves otthonnak sok megszokott kényelmét cseréltette föl a lövész-árok szenvedéseivel. Sok csöndes kultur-munka nyert folytatást az ágyuk dörgése, srappellek sivitása és puskák ropogása között. S hány értékes munkaerő szünt meg alkotni örökre?...

Az általános hívó szózat fegyverbe állította a prem. főgimnázium nagy ambícióju és lelkesen munkálkodó tornatanárát, Földvári Mihályt is. A legelső között volt, akik a mozgósítás első napjaiban magukra öltötték a 4. honvéd gyalogezrednek immár sok dicsőségtől ragyogó egyenruháját s az iskolamesternek közmondásos lelkiismeretességével és a magyar tanár lelkesedésével végezte mind a mai napig a reá bízott föladatait.

Eleinte a honvédönkéntesek kiképzésével volt megbízva. A már csaknem népfölkelői sorba tartozó tartalékos zászlós oly kitünően oldotta meg e nagy föladatait, hogy minden oldalról föllebbvalóinak teljes megelégedését, sőt dicséretét kapta. Átérezte ő maga, hogy e komoly és elhatározó időkben az önkénteseknek, mint a harctéri legénység szellemi vezetőinek, nemcsak a katonai fegyelmet kell megszokniok és nemcsak a katonai szabályzatot kell pontosan ismerniok, hanem magukba kell szívniok azt a szellemet, amely mind a kettőnek megadja a belső értéket: telíteni kell lelküket ideális kötelességérzettel, magyar tüzzel és lelkesedéssel, győzelmünkbe vetett hittel és Istenbe vetett bizalommal. Ily alapon képzett önkénteseket küldött a lugosi iskolába, ahol a tartalékos tisztképző iskola vezetői a legteljesebb elismeréssel voltak a nagyváradi honvédönkéntesek gyakorlati és szellemi kiképzése iránt s nem egyszer nyíltan kifejezést adtak annak, hogy az egész önkéntes iskolának legértékesebb elemét a nagyváradi 4. honvéd gyalogezred önkéntesei szolgáltatják. Hogy ítéletük helyes volt, azt azóta már minden dicséretnél szebben bizonyította: a harctér.

Március 2-án felsőbb intézkedésre Földvári zászlós is a menetszázadba került s utnak indult a duklai hadseregben küzdő ezredéhez. Főlelem nélkül, nyugodtan, Istenbe vetett bizalommal, nem ifjui hévvel, de komoly, férfias elszántsággal ment neki az élet halál küzdelemnek. Derős humora egy percre sem hagyta el s vidámságot árasztott egész környezetére.

Csak ritkán adott hírt magáról itthon maradt kollégáinak és barátainak, de minden lapja egy-egy nagy ütközetről számolt be, amelyben az ő zászlóaljuk dicsőséggel megállta helyét. Egyszer 57 muszkafogolyról adott hírt, akiket az ő csapata ejtett egy merész bekerítés ügyes keresztülvitelével. Hogy ez a hír nem hárijánoskodás volt, hanem tény s hogy e tény nagyértékű haditett volt, azt ékeesszólan bizonyítja az a legfel-

sőbb kitüntetés, amelyet a buzgó tanár-katona április 28-án kapott, amikor is I. osztályú vitézségi éremmel tüntették ki.

De mintha ezt a kitüntetést szredparancsnok még nem tartotta volna elegendőnek a katonai kötelességét mindenkor hiven teljesítő zászlósnak, ő maga külön dicséretét és elismerését fejezte ki neki és hadnagyi kinevezésre terjesztette föl. Mint a hivatalos lap május 1-i száma hozza Földvári Mihály tartalékos zászlós hadnaggyá neveztetett ki s e kettős kitüntetés kiérdemlésével megadta az antimilitarista hírébe kevert tanár a legfényesebb cáfolatot rosszakaratu rágalmazóinak.

A halottnak hitt katona levele az orosz fogságból.

Megható jelenet a városházán

— Saját tudósítónktól. —

Nagy örömet hozott tegnap délelőtt egy halvány rózsaszínű tábori levelező-lap egy bánatos feleség és két apró gyermek szívének. A tábori levelező-lap messze Turkesztánból érkezett egy hadifogságba esett magyar honvédtől, akinek érdekes esetét mondjuk el a következőkben:

Szabó György tűzoltó nagyon ismert ember volt a városban. Mikor a mozgósítást elrendelték, ő is bevonult a debreceni 3. honvéd gyalogezredhez. Itt ujonckiképző volt egészen decemberig. Január havában azonban a harcra vitték őt is. A harcra irt egy levelet feleségének, amelyben egyáltalában nem panaszkodott. Annál nagyobb volt az asszony meglepetése, mikor a múlt napokban megidézték a katonai ügyosztályba. Az asszony mit sem sejtve érkezett meg, amikor tudatták vele, hogy a 3. honvéd gyalogezred gazdászati hivatala közli, hogy Szabó György a harcra esett.

A szegény asszony erre a nem várt hírre zokogni kezdett, alig lehetett megvigasztalni.

Végre lecsillapult az asszony és ekkor a hivatalnokok elengedték. Azt mondták neki, hogy jöjjön majd fel pár nap múlva a hadisegély iránti kérvényét aláírni.

Azóta körülbelül egy hét múlt el. Tegnap délután a fekete ruhás asszony felment a katonai ügyosztályhoz és mosolygó arccal, derűs tekintettel mondta el, hogy levelezőlapot kapott az urától. A levelezőlap a messze Turkesztan Taskend városából van keletve. Németül van írva, amelyben Szabó György a szokásos legjobb egészséget kívánja feleségének és gyermekeinek.

— Most már nem kell nekem a hadisegély. Csak hogy él az drága jó uram. Milyen boldogság ez jó Istenkém. Ninesen boldogabb nálamnál — rebegte lázasan az asszony, akinek az arcán az öröm piros rózsái lángoltak fel.

A hivatalnokokat meghatotta az egyszerű és melegszerű asszony örvendezése és mindjárt elmagyarázták, hogyan írjon férjének Turkesztánba.

Az asszony hátalt szavakkal köszönte meg a hivatalnokok jószágát és gyorsan kipirultan futott le a lépcsőkön, hogy minél előbb megírja a levelet férjének és levelesse a fekete, özvegyi ruhát.

Husvét Bojistében. Hogy mulattak a katonák.

Egy kicsit elkésve jutott ide Harisch Mihály tisztiszolga levele. Azt írja le benne ugyanis, hogyan mulattak ők a feltámadás ünnepén. Már maga az irás stílusa, az egyszerű, keresetlen szavak, de a tartalom is megérdemlik, hogy nyomdafesték alá kerüljenek. A pihenő katonák életét, s azt a törekvést, hogy pihenés közben megfedkezzenek a puskaporos levegőről, érdekesen mutatja be az irás. A levél a boszniai hátról, Bojistéből lett küldve, ahol a többi között Harisch Mihály tisztiszolga is táborozik. A levél érdekesebb részét, amely a katonák jószívűségéről is eklatáns bizonyítékot nyújt, a következőkben közöljük:

„Itt tudatom, hogy töltöttem el a husvéti ünnepeket ezen az elhagyott bosnyák vidéken. Itt van egy nagy tábor a katonák számára, ebben van egy tiszti kaszárnya tiszti étkezdével. A tisztek összebeszélték, hogy husvét első napján nekünk, a szolgáknak egy nagy ebédet rendeznek, külön étteremben. Az ebédre összeadtak 140 koronát a 28 ember számára s szombaton kikeresetek a századból két szakácsot, négy kiszolgálót, két pincért. Vasárnap meg is volt az ebéd. Husleves téstával, főtt hus paradicsom mártással és sült hus burgonyasalátával. Aztán jött a diós rétes. Amennyit sütöttek, mind behozták. Nem volt belőle porció, de jutott mindenkinek, amennyi kellett. De jutott a 140 koronából egy hordó sörre is és úgy ettünk ittunk, akárcsak otthon. Finom volt minden, mintha tisztek részére készítették volna.

De ez nem volt elég. Én, mivel jó zenesz vagyok, előkerítettem egy hegedűt, egy asztalből bégőt csináltunk, egy bádóg konzervdobozból pedig egy pénzes perselyt, rajta felírással: „Gyűjtés a szegény megsebesült bajtársainknak.“ Aztán el kezdtem huzni egy nótát, a „Kék nefelejts virágot.“

Persze a zeneszó áthallatszott a tisztekhez is, úgy, hogy nemsokára odakerültem a zenémmel hozzájuk. Ugy mulattak rajta, rajta mint valaha tizenöt tagból álló cigányzene mellett. Aztán előkerestek egy magyar dalárdát s bizony miután elfelejtettük volna, hogy háboruban vagyunk ha kézbe nem kerül a gyűjtőpersely a már említett felírással. Ez így ment este 7 óráig, de még akkor sem lett volna vége, ha én akarattal el nem rontom a hegedűt, mert nem tudtam volna szabadulni tőle.

Feltörtük a konzervdobozt is, hát meg lehetne olvasni meg, hogy 51 korona 48 fillér van benne. Ezt az összeget hiány nélkül beküldtük Mostárba a Vörös-Kereszt Egyletnek. Melléje ezt az irást tettük:

Bejiste, 1915 apr. 5.

Itt küldünk 51 K 48 fillért a szegény megsebesült bajtársunknak, hogy jusson nekik is cigarettára való.

Maradunk tisztelettel a Bojistében levő összes tisztiszolgáknak.

Sohasem felejttem el az idej husvétot.

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

..HIREK..

* **Fetser Antal főrendiházi tag.** A hivatalos lap közli, hogy a főrendiház e hó 6-án tartott ülésében Fetser Antal győri püspök nevét a főrendek jegyzékének II. fejezetébe, dr. Novák István eperjesi gör. kath. püspök neve után beiktatta.

* **Megvan a gyorsvonatcsatlakozás Csabán át Budapesttel.** A napokban említettük, hogy Rimler Károly polgármester a máv. elnökgazdájánál interviált a nagyváradi—szegedi vasútvonalon olyan régebbi vonatpár beállítására, hogy Nagyváradról csatlakozást kapjunk Békéscsabán a budapesti délelőtti és délutáni gyorsvonatokhoz. Az elnökgazdát megígérte, hogy ha megfelelő kocsik rendelkezésre állanak, a legrövidebb idő alatt eleget tesz a kérelemnek. A polgármester közbenjárásának nagyon hamar meg van az eredménye. Tegnap Tolnay Kornél máv. elnökgazdát a következő táviratot intézte Rimler Károly polgármesterhez:

Az aradi gyorsvonatokhoz csatlakozó 5004. és 5009. sz. személyvonatok folyó hó 7-ikétől kezdve ismét forgalomba helyeztetnek Békéscsaba és Nagyvárad között.

Tolnay Kornél.

E szerint a mátról kezdve Nagyváradról 6 órakor induló személyvonat csatlakozik Békéscsabán ahoz a gyorsvonathoz, amely Budapestre, viszont a Budapestről délután 2 órakor induló gyorsvonat Békéscsabán csatlakozást nyer az este 8 óra 15 perckor Nagyváradra érkező személyvonathoz. Tegnap este már meg is érkezett Nagyváradra az új vonat.

* **A főgimnáziumban a jövő héten kezdődnek a vizsgák.** A premontrai főgimnáziumban az idén e hónap 10-én kezdik meg a háborús időkre való tekintettel az osztályvizsgákat. A bizonyítványokat 22-én osztják ki a levizsgázott diákoknak.

* **Elhunyt 49-es honvéd.** Ismét sirba szállt egy a nagy idők hőseiből, akik végig küzdöttek a szabadságharcot. Amigó Gyula volt 1848-49. honvéd, a nagyváradi közuti vasút nyugalmazott tisztviselője, 82 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Kiterjedt nagy családja gyászolja. Temetése vasárnap, május 9-én délután 4 órakor lesz a Rákóczi-ut. Bartsch féle házból.

* **Az internált horvát minisztert megoperálták.** Orleansból jelentik, hogy Pejacevich Tivadar gróf, internált horvát minisztert sikeresen megoperálták.

* **Közmunka útján vetik be a tenkei járást.** A tenkei járásban nagyon sok terület maradt az idén megműveletlenül. A parlagon maradt földeknek nem annyira a munkaerő hiánya, mint inkább a nagy drágaság volt az oka. Nehogy azonban elveszen a nagy területű föld a polgárságra, most Szunyogh Barna helyettes tenkei főszolgabíró igen életrevaló előterjesztést tett Fráter Barnabás alispánhoz. A főszolgabíró arra kéri az alispánt, hogy engedje meg a bevetetlen földeknek hatóságai uton való bevetését. Szunyogh Barna közmunkát akarja igénybe venni a földek

bevetésénél. A főzmunka felett rendelkezhetik a főszolgabíró és így nagyon könnyen meg tudja oldani ezt a fontos gazdasági kérdést.

*** Mi lesz a vármegye most besorozott tisztviselőivel?** Bihar-vármegye tudvalevőleg kimondotta, hogy tisztviselőit nem menteti fel a katonai szolgálat alól, hanem mint nélkülözhetetleneket a haza oltalmára becsátja. A katonailag kiképzett tisztviselők már kivétel nélkül mindnyájan hadba vonultak. Eddig még egyáltalán nem érezték a bevonult tisztviselők hiányát. Minden tisztviselő helyett megfelelő helyetteseket találtak s a közügyek haladtak minden fennakadás nélkül. A legutóbbi sorozás alkalmával azonban nagy meglepetés érte a vármegyét. A sor alá állott tisztviselők mindenike alkalmas volt úgy, hogy az öreg népfelkelők behívása esetén csakugyan alig maradna más a hivatalnokok közül mint gépirókisasszonyok. Ha ez bekövetkeznék, a vármegye közigazgatásának menete valóban felbomlana. A jelenleg helyettesített tisztviselőket már csakugyan nem tudnák pótolni és akkor minden vonalon szünetelne a közigazgatás, aminek pedig semmi esetre sem szabad bekövetkezni. Mint értesülünk ebben az irányban már némi változást léptet életbe a vármegye. A módosítás abban nyilvánul meg, hogy a besorozott tisztviselőket nélkülözhetetleneknek nyilvánítja és nem engedi katonai szolgálatra. Tegnap Poyvár Ernő biharkeresztesi helyettes főszolgabíró jelentette be az alispánnak, hogy a népfelkelési szemlén alkalmasnak találták és a hadsereghez osztották be. Poyvár Ernőt minden valószínűség szerint fel fogják mentetni a többi besorozott tisztviselőkkel egyetemben.

*** Katonai kinevezések.** A király a 37-ik gyalogezredbeli Baumann Józsefet, Flaschka Emil 101. gyalogezredbeli és Ambróz József 70. gyalogezredbeli, azonkívül Dóry László számf. a 7. huszárezredben, a hadügyminiszter szárnysegédét, őrnagyokat alezredekékké; a 4. honvédgyalogezredbeli Kovács Kálmán, Orley Artur és Rácz Ödön főhadnagyokat századosokká, Vermes Jenő, Zsdánszky László, Buzás Béla, Soós István, Weiterschütz Sándor és Pollák József hadnagyokat főhadnagyokká; Kazay Kálmán, Csepely Ede, Lovász Bódog és Gubicza Elek zászlócsokát hadnagyokká; a lovasságnál: Streicher Lajos és gróf Orsay Ede 2. honvédhuszárezredbeli főhadnagyokat századosokká, Altorjay György és Porubszky András 2. honvédhuszárezredbeli hadnagyokat főhadnagyokká; a 8. honvéd táborigazdányos-erézredbeli Szikszay Béla és Dezső László hadnagyokat főhadnagyokká. A tartalékban a 4. honvédgyalogezredben Nagy Sándor főhadnagyot századosá, Rajos Dezső, Gombay János, Hadházy Kálmán, Némedy Albert, dr Váli Péter, Karsay Imre, Soltész Jenő és dr Lepény István hadnagyokat főhadnagyokká nevezte ki. Főhadnagyok lettek: dr Thury László, dr Frankó József, Kesztváy János hadnagyok: élelmezési járulnok Calu gerin Emil hadapród.

*** Típus a hadiszolgáltatásokat mással végeztetni.** A temesvári katonai parancsnokságnak tudomására jutott, hogy a községek által a hadiszolgáltatásokhoz kirendelt munkások közül többen önként szerződést kötöttek más községek munkásaival, akik őket a hadiszolgáltatási munkában helyettesítik. Ennek a szabálytalan szokásnak most véget akar vetni a parancsnokság, ezért rendeletet adott ki, melyben meghagyta az

erődtitési munkálatok vezetőinek, hogy a meg nem engedett oserét kísérik figyelemmel és akadályozzák meg. A rendeletről az alispán tegnap tudatta a községeket.

*** Pro Patria.** Körfy Imre pénzügyintézeti tisztviselő, mint a 37. gyalogezred póttartalékosa a déli harctéren harcolt a hazáért és súlyos sebet kapott. Hosszu hónapok óta remélte felgyógyulását súlyos sebéből, de az orvosok és édes anyjának és rokonainak odaadása nem bírták megmenteni az életét. Tegnapelőtt Budapesten, a pénzügyintézetek hadikórházában, élete legszebb idejében, hősi halált halt. Elhunytát a Körfy-, Hofbauer és Hoványi-családok gyászolják. A derék ifju hűlttetemait a beszerelés után Nagyváradra szállították s ma, május 8-án délután 4 órakor a váradoszói sírkertben helyezik örök nyugalomra.

*** Bige Géza kettős kitüntetése.** Dr Bige Géza nagyváradi ügyvéd, Bige Gyula nyug. táblabíró fia, mint zászlós a nagyváradi 4. honvéd gyalogezredben teljesítette hazafias kötelességét a haza védelmében. Az északi harctéren az egyik diadalmas ütközetben, melyben vitéz honvédeink három orosz ezredet megvertek s megfutamítottak, bátorságával és vitéz fellépésével tüntette ki magát. Az ellenség üldözése közben azonban súlyosan megsebesült. — Egy orosz dum dum golyó egyik karját a könyök mellett borzasztóan összeroncsolta, amint azt a Röntgen felvétel mutatja. A gondos ápolás azonban megmentette a derék katona karját s iszonyu sebéből most már a javulás útján van. A bátor zászlós vitéz magatartásáért kettős kitüntetésben részesült: hadnaggyá neveztetett ki és megkapta a II. oszt. vitézségi érmét.

*** Egy przemysli hős levele Turkesztánból.** A nagyváradi ifjuságnak egyik kedves tagja Márton Ferenc gyógyszerészségét Przemyslben küzdött. Hogy hősiiesen viselkedett, legjobban bizonyítja az, hogy a hősiesség védelem alatt súlyos sebet kapott. Legutolsó levelében, amit Váradoszöllősen élő édesanyjának írt, szomorúan panaszkodott, hogy sebe nagyon súlyos és nagyon valószínű, hogy a lábát el is fogja veszíteni. Azóta két hónap telt el anélkül, hogy egyetlen sor írás is jött volna Mártontól. Szülei a legnagyobb aggodalom között élték és már-már abba a tudatba kezdtek belelélni magukat, hogy szeretett gyermekük hősi halált halt, mikor tegnap messze Ázsiából Turkesztán egy kis városából Aktubiuszkból levelező lapot hozott a posta. Egy levelező lapot egyik női ismerősének küldte Márton. A levelező-lapon a következő sorok állanak.

Szívélyes üdvözetem küldöm Ázsiából. 18 nap óta folyton vasuton ülök. Még most is megünn befele. A kórházban teljesen felgyógyultam

Az idén Turkesztánban fogok nyaralni.
Kezeit csókolja
Márton.

A levelező-lap tele van mindenféle cizvilbetűs bélyegzővel. A posta bélyeg azonban hiányzik róla s meglátszik rajta, hogy utközben valahol leszédtek róla. Érdekes, hogy a levelező-lapon magyarul írt Márton, sőt még csak a címzés is magyar. A levelező-lap érthető örömet keltett mindenféle.

*** Helyreigazítás.** A tegnapi számban megjelent, a Baumeister Ernő szomorú tragédiáját tárgyaló cikkre vonatkozólag azt az értesítést kaptuk, hogy Baumeister Ernőt nem a Lipótmezei elme-kórházba vitték, hanem a fővárosi Schwartz szanatóriumba.

*** Jónás Gyula a Royalban.** Jónás Gyula híres pesti cigány, aki a külföldi udvaroknál is sikerrel hangversenyezett, tegnap mutatkozott be a Royal kávéházban. A közönség nagy tetszéssel fogadta a kitünő zenekar művészi játékát. A Jónás banda ma és holnap is a Royal kávéházban hangversenyez.

*** Nagyváradi és vidéki gyengélkedő katonasághoz küldök figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól.** Ajánlok valódi konyakot, bort, likőrt, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harctérrre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipői túró, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostésé, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** lenel használjon hurut szeletkét ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x **Tanítónő** irodai alkalmazást keres. Cim: Sal Ferenc utca 14.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer, Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x **A Nagyváradi takarékpénztár** értesíti ügyfeleit, akik hadikölesön kötvényeket jegyeztek, hogy az összes szabad és zároit kötvények megérkeztek és a kiadott elismervények ellenében átvehetők.

* **Kiadó** három szobás udvari lakás augusztus 1-re. Kálvária-utca 23.

x Mindennemű **molyirtó** szerek és **fertőtlenítő** cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

x **Keresek** novemberre egy három szobás udvari lakást kerttel, mely a hegyekre nyílik, Hidegser-, Kálvária- vagy Fő utcán, esetleg örökáron eladásra. Bővebbet a kiadóhivatalban.

* **Három szobás utcai lakások,** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a **Biharmegyei Takarékpénztárnál,** Kossuth-utca 3. sz.

* **Butorozott lakás** fürdő szobával igen olcsó árban kiadó, azonnal. Lakatos-utca 6. sz.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél. Szent János-utca 3. szám.

* **Kiadó** a Nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara épületében (Teleki-u. 11.) egy garçon lakás és az alagsorban egy műhelyhelyiség, azonnal.

x Egy nagy **raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

x **Kiadó lakások.** A kamara székházában, (Teleki-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

* **6 %-os hadikölcsön.** A Bihar-megyei Takarékpénztár értesíti hadikölcsön jegyző t. ügyfeleit, hogy a végleges szabad címletek pénztáránál átvehetők.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az **YPO** krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

* **Ingyetlen eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária építéstartó r.t.

x **Kiadó lakás.** Arany János u. 7. szám alatti négy szoba, hall s mellékhelyiség gekből álló modern lakás május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Kossuth-utca.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombaton: Művészt,
Vasárnap délután: Zsuzsi kisasszony.
Vasárnap este: Tiszavirág. (Bemutató előadás.)

Legujabb táviratok.

A szövetségesek előnyomulása Nyugat-Galiciában.

Győzelmek nyugaton és keleten. Menekülnek az oroszok. Nő a zsákmány.

Berlin, május 7. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Ypernnél az angoloknak összes arra irányuló kísérleteit, hogy az április 17 ike óta a hare gyújtó pontját képező 60 as magaslattal Zillebeckétől délkeletre tőlünk elragadják, meghiusítottuk. Ott Ypern irányában ismét tört nyertünk. Az ellenség ezen harcokban 7 gépfegyvert egy aknavetőt és nagyszámu löszert és fegyvert veszített. Támadásuk folytatása közben ma reggel az angolok ismét nagy veszteségeket szenvedtek.

A Maas és a Mosel között a Maas magaslattokon és az Aillyi erdőtől délre és délkeletre elfoglalt területet tartjuk és megerősítjük. Flireynél álló szakaszunk egy keskeny árok része még a franciák birtokában van. Egyébként ott minden támadást visszavertünk.

Stein a Brücktől északra Fest-völgyben az ellenség támadási kísérleteit tüzelésünk csirájában elfolytotta.

Keleti hadszíntér.

Sadowtól délre és Rossienitől keletre folyó harcok az oroszok kifejezett vereségével végződtek. Az ellenség erős veszteségeket szenvedett; 1500 foglyot veszített és teljes visszavonulásban van.

Kalwarjától délnyugatra, Augustowtól délre és Prasznyától nyugatra az orosz részlettámadásokat véresen visszavertük. Ezen harcokban az oroszok összesen 520 foglyot veszítettek.

Délkeleti hadszíntér.

Az Alsó Dunajec jobbpartján vívott harcok tegnap szintén a szövetséges csapatok teljes sikerével végződtek. Az ellenség ott a leggyorsabb visszavonulásban van kelet felé. Csak a Visztulán áll még egy kis osztaghegy.

Tovább délre a Wisloka jobb partján Wislok irányában és Jaslsleán át előnyomultunk. Mackensen vezérezredes hadseregcsaportja jobb szárnyának részei több ízben összetalálkoztak már a kárpáti frontnak a lupkowi szorosától nyugatra eső részén azon orosz csapatokkal, amelyek a sarkukban levő szövetségeseink elől sürgős visszavonulásban vannak. A hadizsákmány minden előre tett lépéssel növekszik. (Min. sajtóosztály.)

Vilmos császár utja.

Budapest, május 7. (Saj. tud.) Berlinből hivatalosan jelentik:

Vilmos császár Nyugat-Galiciába utazásában ideérkezett.

A németek támadása északon.

Berlin, május 7. (Saját tud.) A „Times“ pétervári jelentése szerint az orosz katonai körökben a német csapatoknak a keleti tengeri tartományokban való előnyomulása nagy aggodalmat kelt. A németek taroggoni egyet len jó uton nyomulnak Mitau felé, közben azonban kisebb csoportok az nt mindkét oldalán előrehaladnak. Ezzel egyidőben egy német hajóraj Polangen előtt jelent meg. Péterváron attól tartanak, hogy a németek a tengerparton nagyobb esapatszállományokat fognak partraszállítani.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

DR. PAPP KÁROLY.

Hirdetmény

A magyar királyi földmivvelésügyi miniszter ur 48078—1915. számú körrendeletével a rézgálic készleteket gazdasági célra bárhol találhatóak legyenek azok igénybe vetteknek jelentette ki

Felhívom ebből folyólag mindazokat, akiknek tulajdonában vagy birtokában rézgálic van, miszerint kötelesek az igénybe vett rézgálic pontos mennyiségét valamint azt, hogy a rézgálic hol van elhelyezve, (utca, házszám) 48 óra alatt a város polgármesterénél első emelet 4 szám irásban bejelenteni.

Köteles továbbá jelen felhívásom alapján mindenki, ugy a saját tulajdonát képező, valamint a bármi címen birtokában (kezelésben, őrzetében) levő rézgálickészletet — ideértve a már eladott, de még el nem szállított rézgálicot is — feltárni, az általa előállított vagy forgalomba hozott rézgálic mennyiségére, felhasználására, eladására és általában hova fordítására vonatkozó felvilágosításokat is megadni, a rendőrkapitányi hivatal részére ezek igazolására szükséges könyveket és iratokat is felmutatni.

Az igénybe vett rézgálickészleteket birtokosuk — a földmivvelésügyi m. kir. miniszter ur engedélye nélkül — el nem igezenítheti, fel nem dolgozhatja és azokkal semmi módon nem rendelkezhetnek, hanem kötelesek azokat 1915. évi június hó 15 ik napjáig kárakra és veszélyükre, minden díj fel számítása nélkül őrzetben tartani, illetőleg ezen határidőn belül a miniszter ur idevonatkozó rendelkezéséhez képest általa, vagy meghatalmazottja által megjelölendő napon az átvételre jogosítottnak kiszolgáltatni, vagy pedig a megadandó címre vasutra, vagy postára adni.

Ezen hat heti határidő alatt az összes igénybe vett rézgálic át fog vétetni. Aki az

igénybe vett rézgálic készletet, vagy annak egy részét a fent idézett rendelet ellenére elidegentli, vagy feldolgozza, vagy bármi módon rendelkezik, vagy be nem jelenti, vagy pedig fel nem tárja, elrejtji vagy eltitkolja, vagy a hatóságnak valótlan adatot jelent be, — amennyiben eselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1914. évi L. t.-cikk 9. § a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik.

A fenti rendeletet tudomás és mihez tartás végett ezuton közlöm a város közönségével.

Nagyvárad, 1915. évi május 6 án.

Biharvármegye alispánjától.

ad. 1936—1915.

Pályázati hirdetmény.

A vaskóhi járásban üresedésben lévő évi 2000, kettőezer korona kezdő fizetéssel évi 360 háromszázhatvan korona lakáspénzzel és évi 600 korona utiátalánnyal javadalmozott járásorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz.-ben előirt minősítéseiket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket az 125000—1902 belügyministeri szám alatt kibocsátott vármegyei ügyviteli szabályzat 4. §-ában előirt módon Biharvármegye főispánja Méltóságos dr. MISKOLCZY FERENCZ urhoz címezve 1915. évi június hó 15-ének déli 12 órájáig hozzám anynyival inkább nyujtsák be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. május 5.

Frater Barnabás
alispán.

Hirdetmény.

Nagyvárad város összes városrészeire vonatkozó, s a kir. pénzügyigazgatóság érvényesítésével ellátott folyó 1915. évi földadó kivetési lajstromok az 1883. évi XLIV. t. c. 16. §-a értelmében f. é. május 4-től május hó 12-ig, nyolc napi közzsemére a városi adóhivatal 31 sz. szobájában azon figyelmeztetéssel tételnek ki, miszerint érdekelt adókötelesek, a jelzett lajstromokban terhükre előirt adót ott megtekinthetik s az elleni netatáni felszólamlásukat azon adózók, kik ezen adónemmel már az előző évben is meg róva voltak, a lajstrom közzsemére kitételének napját követő 15 nap alatt, azok pedig, kik ezzel a folyó évben először rovatlak meg, ezen adójuknak adókönyvecskéjükbe történt bejegyzését követő 15 nap alatt — a kir. pénzügyigazgatósághoz benyujthatják. A később benyujtott felebbezés érdemi tárgyalás alá nem fog vétetni.

Nagyvárad, 1915. évi május hó.

Városi adóhivatal.

Nyersolaj
Gépkenőolaj
Motorhengerolaj
Tovotte-kenőcs
Amerikai Manillazsineg
Gépszij stb., stb.
azonnal kapható

A magyar kir. államvasutak
gépgyárának vezérigazgatója
nagyvárad fiókjánál

Nagyváradon, Nagypiac-tér 1. sz.

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Meghívó!

A Népszövetségi Hitelszövetkezet f. év május hó 13-án, Aldozó csütörtök délután 4 órakor (saját helyiségében) tartja az 1914. üzleti évről a:

II. évi rendes közgyűlését

s ezzel kapcsolatban
a 3-ik évtársulat

alakuló ülését

amelyre a Népszövetségi Hitelszövetkezet tagjait üsztelettel meghívja az
igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentés a lefolyt üzletéről és a felügyelő-bizottság jelentése.
2. Mérleg ismertetése és a felmentvény megadása.
3. A megüresedett igazgatósági helyek betöltése.
4. A 3 évtársulat megalakítása, szervezése és az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok beválasztása.
5. A közgyűlést megelőző 3 nappal előbb írásban benyújtandó esetleges indítványok.

MEGYZET. Alapszabályaink szerint az eredménytelenül válható közgyűlést tekintet nélkül a megjelent tagok számára további nyolc nap múlva jogosítva vagyunk megtartani.

Az igazgatóság.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ma olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés fizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költséggvételük ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Osillátorok,

évlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos meterok

1/4. légróttól minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.
12644—1915 szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 4700/1915 eln. szám. körrendelete folytán közhírré tesztem, hogy azokat az üzemi berendezéseket, amelyeket a m. kir. minisztérium 1337/1915 M. E. számú rendelete értelmében a hatóság nál be kell jelenteni (t. i. az ipari, mező- és erdőgazdasági üzemeknél használatban nem álló szokat az üzemi berendezéseket amelyek egészben vagy tulnyomó részben alumíniumból, ólomtól, vörösrézről, sárgarézről, nikkelből vagy vörösfém-ből állanak) a m. kir. honvédelmi miniszter ur a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII t. c. 24 és 27 § a alapján hadicélokra igénybevevőknek jelenti ki.

Ezek a berendezések az üzleti telep nélkül, amelyhez tartoznak, csak azoknak a közegeknek idegeníthetők el, akiket a katonai igazgatóság megvételükre és átvételükre felhatalmazott, egyébként szabadkézből való elidegenítésükhöz, valamint feldolgozásukhoz is a kereskedelemügyi miniszter különös engedélye szükséges. Újabb intézkedésig azok mindazonáltal az üzem birtokosának használatában és őrzésében maradnak.

Ha ezek a berendezések az üzleti teleppel együtt idegeníttetnek el, igénybevételeük az új birtokossal szemben is hatályos.

2. §. Az üzem birtokosa bármikor kívánhatja, hogy a katonai hatóság az igénybe vett berendezéseknek végleges átvétele vagy szabad rendelkezésre visszabocsátása felől határozzon. Az ilyen kérelmekre vonatkozó beadványokat postán ajánlva a központi requisíós bizottság (Budapest II. kereskedelemügyi minisztérium ipari műszaki ügyosztály) címére kell küldeni.

A kérelemben folyamodónak elő kell adnia, hogy az igénybe vett berendezéseket elidegeníteni kívánja-e vagy, hogy azokat milyen célra kívánja feldolgozni.

A beadványban meg kell továbbá egyenként jelölni a berendezéseket és egyuttal fel kell tüntetni, hogy azok alumíniumból, ólomtól, vörösrézről, sárgarézről, nikkelből és vörösfém-ből minő súly mennyiségeket tartalmaznak. A beadványban előadható az az összeg is, a melyért a birtokos kész a berendezéseket a katonai igazgatásnak szabad kézről átengedni.

Ha a folyamodó kérelmének elintézéséről a kérelem postára adásának napjától számított 4 héten belül értesítést nem kap, úgy a kérelmében megjelölt tárgyaktól szabadon rendelkezhetik.

A fentiek szerint igénybe vett tárgyak-

nak esetleges végleges átvétele a hadiszolgáltatásokra szóló 1912. LXVIII t. c. értelmében történik.

Törítés és pedig a dolgok közönséges értéke szerint csak végleges átvételükkel jár. Ucska anyagként kiseleztezt berendezések tekintetében minthogy szokat már az 1915 évi március hó 29 napján 3820 eln. 20—1915/b. H. M. számú rendelet hadicélokra igénybevevőknek jelentette ki, az idézett rendelet szabályai irányadók.

3. §. A jelen rendeleten alapuló igénybevétele azon berendezések tekintetében a melyeket a hadiszolgáltatásokra irányuló kötelezettség megszüntének időpontjában (1912. LXVIII t. c. 2. § a) a katonai igazgatóság még végleg át nem vett, a jelzett időpontban hatályát veszti.

4. §. Aki az igénybe vett készletet, vagy annak egy részét a jelen rendelet ellenére elidegeníti vagy feldolgozza, vagy pedig a jelen rendelet ellenére más módon rendelkezik, az — amennyiben eseteleménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el, s az 1914. L. t. c. 17 § a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntető bíróságnak, a székesfehérvári államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

Horváth Szlavonországokba e kihágás miatt az ott érvényes jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

5. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe.

Nagyvárad, 1915 április 26.

Eteméry Ferencz,

katonai ügyosztály tanácsnok.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mat áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövet különlegességek, öltöny és téli kabátokra felelőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezse-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. miatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.